

5.4 Perubahan sosial SBUB di Sabah

5.4.1 Pengangkutan & Perhubungan

↳ Kereta api

- ↳ landasan pertama : 1826
 - ↳ Weston ↔ Beaufort
- ↳ 1905 : Beaufort ↔ Jesselton
- ↳ Tenom ↔ Malalap
- ↳ tujuan : mengangkut hasil keluaran pedalaman ke pelabuhan.

↳ Jalan raya

- ↳ tertumpu di bandar
- ↳ menghubungkan kawasan kegiatan ekonomi bandar & pelabuhan.

↳ kapal

- ↳ syarikat Straits Steamship memulakan perkhidmatan mengangkut penumpang & barangan pada 1890.

5.4.2 Pendidikan

↳ kurang diberi tumpuan

- ↳ kekurangan wang
- ↳ x menguntungkan.

↳ sekolah mubaligh.

- ↳ sekolah pertama (1883) di Sandakan
- ↳ Institut Byron

- ↳ St. Mary (1887) di Sandakan

- ↳ 1939, terdapat 49 sekolah mubaligh

↳ Jabatan Pelajaran (1909) ditubuhkan untuk menguruskan sekolah² di Sabah.

↳ sekolah Latihan (1915)

- ↳ bagi anak² ketua Anak Negeri
- ↳ BM sebagai bahasa pengantar.
- ↳ lulusan sekolah ini diberi jawatan sebagai kerani, renjer & Ketua Anak Negeri.

- ↳ tujuan : melatih mereka menjadi pegawai taadbir peringkat rendah.

↳ sekolah Melayu

- ↳ sekolah Melayu pertama (1921) di Kota Belud.
- ↳ 1930, terdapat 10 sekolah di Sabah menampung 400 orang pelajar.

↳ sekolah Cina

- ↳ didirikan oleh masyarakat Cina dengan sumbangan & bantuan saudagar Cina.